

מ"ת 13832/04/22 - דביר שחרור, נסים אלחננוב נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בקריות

מ"ת 13832-04-22 מדינת ישראל נ' שחרור ואח'

לפני כבוד השופטת איילת השחר ביטון פרלה
מבקשים 1. דביר שחרור
2. נסים אלחננוב
נגד
משיבה
החלטה

1. החלטה זו עוסקת בבקשות שהגישו כל אחד מהמשיבים לעיון חוזר בתנאי החלופה בה הם מצויים.

2. בחלוף שנה ושבעה חודשים מאז תחילתם של הליכים, ולנוכח אינספור בקשות שהגישו כל אחד מהמשיבים במהלך ניהול משפטם, הגיעה העת לסקור את עיקרי מהלך הדברים, כפי שנדרש שייעשה בהגשת בקשות דוגמת אלו שהגישו המבקשים. סקירה כאמור, תאפשר "להורות נבוכים" ותסייע בהנמקת ההכרעה בבקשות.

סקירת הליך המעצר:

3. הליך המעצר החל דרכו ביום 7.4.22 כנלווה להליך ת"פ 13824-04-22 (להלן - ההליך העיקרי).

במסגרת ההליך העיקרי הוגש כתב אישום נגד המבקשים, המייחס להם שורת עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע - לפי סעיף 499 (א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, נטילת רכיב חיוני באמצעי תשלום שלא בהסכמת המשלם בכוונה להשתמש בו - לפי סעיף 40 (ב) לחוק שירותי תשלום - תשע"ט - 2019 (להלן: חוק שירותי תשלום) ושימוש ברכיב חיוני באמצעי תשלום תוך הפקת רווחים וטובות הנאה - לפי סעיף 40 (ג) לחוק שירותי תשלום.

4. ביום 7.6.22 ניתנה החלטה המורה על מעצר המבקשים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם (להלן - החלטת המעצר). נימוקיה של החלטת המעצר, הכוללים התייחסות לעיקרי הראיות, לעילות המעצר ולתסקירי שירות המבחן ניתנו בהחלטה מיום 10.6.22. במסגרת נימוקי ההחלטה נערכה סקירה של הראיות וניתנה התייחסות מורחבת לעילות המעצר.

5. ראוי לציין כי בטרם ניתנה החלטת המעצר התקבלו תסקירים על שני המבקשים ובהם הוערך כי ישנו סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד מצד שני המבקשים ולא הומלץ על שחרורם לחלופות שהוצעו.

שירות המבחן סבר כי מבקש 1 נוטה להתנהגות מניפולטיבית תוך נטילת סיכונים. להתרשמות שירות המבחן, המבקש 1 התקשה להתחבר לחלקים בעייתיים בהתנהגותו וניכר כי למרות מעורבותו הקודמת בפלילים לא חש הרתעה ממשית. הסיכון הנשקף מהמבקש 1 הוערך כגבוה.

בנסיבות אלה ולאחר בחינת התאמת החלופה שהוצעה, שירות המבחן לא המליץ על שחרורו של המבקש 1.

באשר למבקש 2 שירות המבחן העריך כי הוא נוקט עמדת הסתרה וצמצום סביב נושאים שונים תוך הצגת פסדה חיובית ומצא פערים לא מוסברים בין אורח החיים שהציג לבין הנסיבות שהביאו למעצרו. לפיכך, הוערך כי ידרש פיקוח סמכותי והדוק יותר מזה שהוצע ואמצעי פיקוח נוספים הכוללים סנקציות עונשיות מידיות אם יפר את התנאים.

6. המבקשים הגישו ערר על החלטת המעצר, אשר נדון בהליך עמ"ת 61498-06-22 והתקבל חלקית (להלן - החלטת בית המשפט המחוזי).

בהחלטת בית המשפט המחוזי צוין כי הגם שישנה הבחנה במצב הראיות בין המבקשים הרי: "שמתקיים בעניינם של השניים עילת מעצר ברורה וחד משמעית בשים לב לכך שעניין לנו בעבירות רכוש רחבות היקף, מתוחכמות, מתוכננות אשר בוצעו בצוותא חדא ואשר היו להן קורבנות רבים. הפסיקה הכירה בעילת מעצר כגון דא אך ברור שכשעסקינן בעבירות רכוש הרי שהחובה לתור אחר חלופה מוגברת ויש לעשות מאמץ ניכר למצוא חלופה מתאימה בפרט כאשר הנאשמים כופרים באשמות המיוחסות להם".

עוד נקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי כי: "ראוי ביחס לכל אחד מהעוררים לנסות למצוא דרכים יצירתיות אשר מצד אחד ימנעו את הצורך בהחזקתם מאחורי סורג ובריה ומאידך גיסא יתנו מענה סביר לסכנות הנשקפות מהם לשלום הציבור".

בהתאם לאמור, הורה בית המשפט המחוזי על הפניית המבקשים בשנית לשירות המבחן לבחינה מחדשת של החלופה המוצעת תוך בחינת האפשרות להורות על מעצרו של המבקשים בפיקוח אלקטרוני ומתן הוראה המונעת מכל אחד מהם שימוש במכשירי טלפון מכל סוג שהוא וברשת האינטרנט.

כפועל יוצא מכך, התקבלו לתיק תסקירים משלימים.

7. תסקיר משלים על אודות המבקש 1 הוגש ביום 12.7.22 ובו התייחסות חוזרת למאפייני המבקש 1 ופירוט הפעולות אותן נקט שירות המבחן בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי.

התסקיר המשלים ציין כי שירות המבחן התלבט לגבי המלצתו לנוכח "המורכבות הקיימת במקרה זה" ולבסוף התקשה לבוא בהמלצה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני של המבקש 1.

8. תסקיר משלים על אודות המבקש 2 הוגש ביום 14.7.22 וגם בו ניתנה התייחסות להוראות בית המשפט המחוזי. בסופו של התסקיר המשלים צוין כי מלבד אבי המבקש 2 אשר נמצא מתאים לפיקוח "יש צורך במערך פיקוח סמכותי ונרחב יותר, שכן האב יתקשה לעמוד בנטל הפיקוח לבדו". עוד הובהר כי "פיקוח אלקטרוני אינו מהווה תחליף לפיקוח אנושי מספק".

לפיכך שירות המבחן שב ונמנע מהמלצה על העברת המבקש 2 ממעצר למעצר באיזוק או לכל חלופה אחרת.

9. בדיון שהתקיים ביום 2.8.22 לאחר קבלת התייחסות היחידה לאיזוק אלקטרוני באשר ליישום התקנת אזיק במקומות החלופה שהציעו המבקשים, ניתנה החלטת כב' השופטת זערורה על מעצר המבקשים באיזוק אלקטרוני עד לתום ההליכים בתנאים הבאים:

א. המבקש 1 הועבר ממעצר ממשי למעצר באיזוק בבית הוריו, בכתובת דבורה 22 קריית מוצקין בפיקוח הוריו ואחיו מר דוד שחרור. עוד נקבעו תנאים מגבילים הכוללים איסור יצירת קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים בפרשה, איסור שימוש במחשב, טלפון חכם מכל סוג שהוא, מכשירים אלקטרוניים וכל מכשיר עם חיבור לאינטרנט והתייצבות לדיונים בליווי ובפיקוח אחד המפקחים. המבקש 1 חויב בהפקדת דרכונו ונאסר עליו לצאת מהארץ. להבטחת קיום התנאים חויב המבקש 1 לחתום על התחייבות בסך 15,000 ₪ ולהפקיד סך 10,000 ₪. המפקחים חויבו בחתימה על ערבות צד ג' בסך 15,000 ₪ כל אחד.

ב. המבקש 2 הועבר ממעצר ממשי למעצר באיזוק בכתובת הגדוד העברי 75/2 א' קריית חיים, בפיקוח הוריו. עוד נקבעו תנאים מגבילים הכוללים תנאים מגבילים זהים לתנאים שנקבעו למבקש 1. צוין בהחלטה כי בית המשפט נמנע במכוון מלהורות בשלב האמור על חלונות התאוררות. תשומת הלב כי התנאים המגבילים שנקבעו בעניינם של שני המבקשים היו זהים, למרות שמבקש 2 ללא מעורבות קודמת בפלילים ומבקש 1 בעל רישום פלילי (להלן - החלטת המעצר באיזוק).

סקירת עיקר הבקשות והשינויים בעניין תנאי החזקת המבקש 1:

10. בחלוף פחות משבועיים ימים מעת מתן החלטת המעצר באיזוק, הגיש ב"כ המבקש 1 בקשה לעיון חוזר לשם הוספת מפקחים, אח נוסף ובת זוגו של המבקש ויציאה לבנק הדואר. בהסכמת המשיבה ניתן למבקש חלון יציאה לבנק הדואר וביום 21.8.22, לאחר שהמפקחים הנוספים העידו, ניתנה החלטת כב' השופטת כחן ולפיה נדחתה בקשת ההגנה להוספת בת הזוג כמפקחת והוספו שני מפקחים, אחיו של המבקש 1, מר נאור ומר אבי שחרור. המפקחים הנוספים חויבו לחתום על ערבות צד ג' בסך 15,000 ₪ כל אחד.

11. ביום 15.9.22 הגיש המבקש 1 בקשה לשעות התאוררות ויציאה לבית הכנסת ובערבי חג ראש השנה יום הכיפורים, סוכות ושמחת תורה. המבקש 1 חתם את בקשתו בדברים הבאים: "כולי תקווה שבית משפט יבין אותי ויבוא לקראתי במיוחד בחודש של רחמים וסליחות כמו שכתוב: "מודה ועוזב ירוחם". שנה טובה".

ביום 22.9.22 בהתאם למוסכם בין הצדדים, הוריתי על פתיחת חלונות לצורך הגעה לבית הכנסת ברח' יבניאלי 14 קריית חיים בשעות התפילה, בפיקוח אחד המפקחים המאושרים.

במעמד מתן ההחלטה, הורחבה הבקשה מצד המבקש 1 לפתיחת חלונות אוורור קבועים ובאשר לכך קבעתי כי: "לא ראיתי לדון בכך בשלב זה, בעניין זה יפנה המבקש לסנגורו אשר ישקול הגשת בקשה מתאימה".

12. ביום 20.10.22 הוגשה בקשה לעיון מחדש בהחלטת המעצר באיזוק בעניינו של המבקש 1 ובה התבקש כי יתאפשר למבקש לצאת ממקום מעצרו באיזוק לצורך השתתפות בטיפולים בבעיית הימורים במסגרת תכנית מובנית.

נטען בבקשה כי "למבקש בעיית הימורים בה ניסה לטפל בעבר בין היתר גם בעת שהותו במעצר מאחורי סורג ובריח". לבקשה צורף מכתב מטעם עו"ס מרכז מילה ובו פירוט מועדי הקבוצה הטיפולית וקבוצת התמיכה המתקיימים במרכז, ברח' ההסתדרות 72 חיפה (ימי שני בין השעות 19:00 - 20:00 ובנוסף לכך מפגש אחת לשבועיים בימי שלישי בין השעות 17:30:18:30). צוין במכתב כי המבקש 1 היה בטיפול בעבר אך לא השלים את התהליך.

ביום 16.10.22 התקיים דיון בבקשה וכב' סגן הנשיאה, הש' טורס, דחה את הבקשה בציינו כי היא "אינה עומדת בתנאים הנדרשים ואף לא בקירוב".

עוד צוין בהחלטה כי: "ככל שהמבקש יסבור שיש מקום לשלבו בהליך טיפולי לאחר המלצת שירות המבחן יוכל לעתור לבקשה לקבל תסקיר בנושא".

13. ביום 18.12.22 התקבל תסקיר שלישי בעניינו של המבקש 1, ממנו עלה בין היתר כי המבקש 1 צוין לפני קצינת המבחן כי: "מרגיש שהוא זקוק למענה טיפולי, אשר יקל עליו ויאפשר לו לעשות עבודה רגשית, הן מול בעיית ההתמכרות להימורים, אתה לדבריו הוא מתמודד, והן על מנת להפחית את העומס המוטל עליו".

שירות המבחן צוין בתסקירו כי אף הוא התרשם מנזקקות טיפולית מצד המבקש 1 ונראה כי יש בו יכולות להיתרם מתהליך טיפולי. עם זאת, כך צוין בתסקיר השלישי: "חרף הזמן שעבר ועל אף שלא נרשמו לחובתו הפרות עדיין אין ברשותנו אינדיקציות המעידות על הפחתה ממשית ברמת הסיכון, שבמסגרת תסקיר המעצר שהוגש בעניינו הוערכה על ידנו כגבוהה ועוד לא הבשיל העת לשינוי מהותי בתנאי המעצר".

לפיכך הומלץ על השמת המבקש 1 בפיקוח השירות במסגרת צו פיקוח מעצרים למשך 6 חודשים וכן הוצהר כי בהמשך ובהתאם לשיתוף הפעולה של המבקש 1 ומחויבותו לתהליך הטיפול יתן יהיה לבחון את האפשרות להסרת האיזוק.

14. ביום 22.12.22, בהתאם להמלצת שירות המבחן ולאור הצטרפות ב"כ המבקש 1 להמלצה, ניתן צו

פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים מיום מתן ההחלטה.

15. ביום 5.2.23 הגיש ב"כ המבקש 1 בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר באיזוק, לפתיחת חלונות התאווררות יומיים בפיקוח בין השעות 16:00 - 20:00.

ביום 21.2.23 התקיים דיון בבקשה לפתיחת חלונות ובסופו ניתנה החלטה על ידי כב' השופט וסרקרוג ולפיה ניתנו למבקש 1 חלונות יציאה ממוקום המעצר באיזוק בפיקוח, בימים ג' ו-ה', בין השעות 16:00 - 18:00, במגבלת שהות בקריית מוצקין.

על החלטה זו הגיש ב"כ המבקש 1 ערר שנדון בהליך עמ"ת 44513-03-23.

ביום 26.3.23 ניתנה החלטת כב' השופטת ציגלר ולפיה הערר נמחק לאחר שב"כ המבקש 1 קיבל את הערת בית המשפט כי תחת קיום דיון בערר יבקש לקיים דיון לפני בית המשפט בשאלות הקשורות להבחנה שבין תנאי ההחזקה שנקבעו בעניינו של המבקש 1 ומבקש 2.

16. ביום 13.4.23 התקיים דיון ובו, לאחר שההגנה הסכימה להמלצתי, הוזמן תסקיר בעניינו של המבקש 1.

ביום 3.5.23 התקבל תסקיר רביעי ובו דווח על היות המבקש 1 בשלב ראשוני של ההליך הטיפולי.

שירות המבחן הצהיר כי טרם הועמקה ההתרשמות מהמבקש 1 ולהערכתו לא חלה הפחתה ברמת הסיכון הגבוהה שתוארה בתסקירים הקודמים. לאור האמור הוערך כי לא הבשילה העת לשינוי מהותי בתנאי המעצר.

בזיקה לאמור, חזרה בה ההגנה במעמד הדיון שהתקיים ביום 3.5.23 מבקשת לשינוי תנאים וניתנה החלטה חד פעמית לאיחוד חלונות היציאה השבועיים ליציאה אחת לצורך השתתפות באירוע משפחתי.

17. ביום 30.5.23 הגיש שירות המבחן בקשה להארכתו של צו הפיקוח על המבקש 1 עד ליום 17.7.23 בכדי שיתאפשר להשלים את ההליך הטיפולי הקבוצתי שהחל עמו וביום 4.6.23, בהתאם לבקשת שירות המבחן, הוארך צו הפיקוח.

ישנן תמורות נוספות שחלו בתנאי החזקתו של המבקש 1, אך הואיל וביום 5.6.23 הגישה המשיבה בקשה דחופה לעיון חוזר וזאת על רקע התקופה בה הושמו המבקשים במעצר באיזוק ובעקבותיה הועברו שני המבקשים לחלופת מעצר, אעבור לסקירת עניינו של מבקש 2 עד לשחרורם של המבקשים ממעצר באיזוק בעקבות בקשת המשיבה.

סקירת עיקר הבקשות והשינויים בעניין תנאי החזקת המבקש 2:

18. ימים ספורים לאחר העברת המבקשים ממעצר ממשי למעצר באיזוק, הגיש ב"כ המבקש 2 בקשה לקבלת תסקיר משלים. בנימוקיו ציין ב"כ המבקש כי קצינת המבחן יזמה שיחה עם המבקש 2 וציינה לפניו כי "על אף המלצתה השלילית בתסקירים כאמור, היא זיהתה נכונות לטיפול אצל המבקש וכיום, לאחר מתן ההחלטה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, היא סבורה שיש מקום לשלבו בהליך טיפולי". עוד הודגש בבקשה כי: "המבקש מעוניין להשתלב בהליך טיפולי במסגרת המעצר". המשיבה התנגדה לבקשה וביום 16.8.22 דחה כב' השופט ארדמן את הבקשה ללא קיום דיון.

19. פחות מחודשיים ימים לאחר העברת המבקש 2 למעצר באיזוק, ביום 22.9.22, הגיש ב"כ המבקש 2 בקשה לעיון חוזר, כך שיתאפשר למרשו לצאת בליווי אחד המפקחים לצורך אוורור מידי יום בוקר וצהריים, שעתים בכל פעם. עוד התבקש יציאה בימי החגים לבית הכנסת, יציאה למוסד לביטוח לאומי ומתן הוראה להשתלבות המבקש 2 בהליכי טיפול במסגרת המעצר.

ביום 2.10.23 המלצתי לב"כ המבקש 2 לחזור בו מבקשתו לפתיחת חלונות אוורור ובהתאם להסכמות הצדדים התאפשרו חלונות יציאה מפוקחים לצורך תפילה בבית כנסת. עוד ובהתאם לבקשת ההגנה זומן תסקיר לבחינת בקשת ההגנה לצו פיקוח מעצרים וכן לבחינת התנאים בהם המבקש 2 מצוי.

20. ביום 9.11.22 התקבל תסקיר שלישי בעניינו של המבקש 2 ובו פירוט על אודות התנהלות המבקש 2 בתקופת מעצרו באיזוק. המבקש 2 דיווח לקצינת המבחן על צבירת חובות כספיים משמעותיים לאורך השנים מבלי שידע לתאר את היקפם וכן ציין כי פנה לעורך דין לשם הסדרת חובותיו בהוצל"פ.

צוין בתסקיר כי המבקש 2 הביע נכונות ורצון להשתלב בקבוצה טיפולית של השירות על מנת לקבל מענה לקשיים שעולים בתקופת מעצרו באיזוק.

שירות המבחן המליץ על הטלת צו פיקוח מעצר לתקופה של שישה חודשים, לשם שילוב המבקש 2 בתהליך טיפולי המותאם לעצורי בית. עוד צוין בתסקיר השלישי כי אם המבקש 2 לא ישתף פעולה, יודע על כך לתיק.

ביום 14.11.22, בהתאם לעתירת ההגנה והמלצת שירות המבחן הוריתי כי המבקש 2 יהא בפיקוח שירות המבחן, במסגרת צו פיקוח מעצר, למשך 6 חודשים.

21. שבועיים לאחר מכן, ביום 30.11.22 הוגשה בקשה נוספת מטעם המבקש 2 לעיון מחודש בתנאי החזקת המבקש 2, בה התבקש שחרור המבקש 2 לחלופה בבית האם ובמערך הפיקוח הקיים וכן כי יתאפשר למבקש 2 יציאה ממקום החלופה, ארבע שעות מידי יום, לצורך חיפוש עבודה.

ביום 25.12.22 התקיים דיון בבקשה, במהלכו הגיש בא כוח המבקש 2 ראיות הקשורות למצבו הכלכלי של מרשו ובעקבות המלצת בית המשפט הופסק טיעון ההגנה והתבקש כי המבקש 2 יושב לשירות המבחן, לשם קבלת התייחסותו לבקשה. בהתאם לאמור ולמרות התנגדות השיבה הוזמן תסקיר.

22. ביום 11.1.23 התקבל תסקיר רביעי על מבקש 2, חודשיים ימים לאחר שהושם בפיקוח במסגרת צו פיקוח מעצרים. שירות המבחן דיווח כי המבקש 2 מגיע למפגשי הטיפול ונמצא בשלב ראשוני. עוד צוין כי להתרשמות שירות המבחן המבקש 2 יכול לעמוד בתנאים המגבילים עד כה אם כי טרם חלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון להישנות התנהגות דומה מצדו.

קצינת המבחן ציינה כי בא כוחו של המבקש 2 העביר לעיון השירות מסמכים הקשורים למצבו הכלכלי של מרשו, אך הואיל וטרם פחתה רמת הסיכון הנשקף מהמבקש 2 לא הומלץ על שינוי בתנאי המעצר גם לא לצורך עבודה. עם זאת, על רקע תקופת שהותו בתנאים מגבילים ולנוכח שיתוף הפעולה עם גורמי הטיפול, הומלץ על פתיחת חלון יומי למשך שעתיים לצורך התאוררות.

בדיון שהתקיים ביום 12.1.23 נפתח חלון יומי בפיקוח, ליציאת המבקש 2 ממקום המעצר באיזוק לצורכי התאוררות, בין השעות 10:00 - 12:00. באשר לעתירת ההגנה כי המבקש 2 יצא לעבודה קבעתי כי: "איני נדרשת בעת הזו להחליט לגבי יציאה לעבודה הואיל ואין בפניי בקשה קונקרטיה שדורשת הכרעה".

23. ביום 1.3.23 הוגשה בקשה נוספת לעיון מחודש בתנאי החזקת המבקש 2 להסרת האיזוק האלקטרוני ושהייה בחלופה למעצר בבית אמו בשעות הלילה בלבד. הבקשה נומקה בקצב התקדמות ההליך העיקרי וחלוף הזמן מאז הוגבלה חירותו של המבקש 2, היותו ללא מעורבות קודמת בפלילים וללא מעורבות נוספת במהלך התקופה בה שוהה בתנאים מגבילים.

לפני קיום דיון בבקשה הוזמן תסקיר חמישי אשר התקבל ביום 22.3.23 ובו הוערך לצד התרשמות השירות מהקשיים שמבקש 2 חווה במסגרת מעצרו, אשר בעיקרם הם כלכליים, כי טרם חלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון להישנות התנהגות דומה. משכך לא בא שירות המבחן בהמלצה על שינוי בתנאי המעצר.

ביום 29.3.23 התקיים דיון בבקשה ולאחר טיעוני הצדדים, התאפשרה לצדדים הפסקה להידברות.

עם חידוש הדיון הודיעו הצדדים על הסכמה ולפיה יורחבו חלונות הפיקוח משעתיים לשלוש שעות, בימים א' וג'. בהתאם להסכמות הצדדים, הורחבו חלונות האורור בפיקוח בימים א' ו-ג', לשעות 10:00 - 13:00.

24. ביום 25.4.23, פחות מחודש ימים מאז שינוי התנאים בהסכמה, הגיש ב"כ המבקש 2 בקשה לעיון מחודש בתנאי ההחזקה של מרשו להסרת האיזוק האלקטרוני והעברת המבקש 2 לחלופת מעצר בבית אמו לשעות הלילה בלבד.

צוין בבקשה כי גם אם ישנו קושי לקבוע שהתגבשה באופן מובהק אחת מהחלופות המנויות בסעיף 52 לחוק, הרי ששילוב הנסיבות בעניינו של המבקש 2 מצדיק עיון חוזר והערתות לבקשה.

אעיר כי עיון בבקשה מגלה כי מדובר בבקשה דומה שהגיש המבקש 2 ביום 1.3.23, נדונה ביום 29.3.23 ולא נדרש להכריע בה על רקע הסתפקות ההגנה בהסכמות הצדדים.

25. הואיל ותגובת המשיבה לא כללה נימוקים וביקשה כי יקבע דיון, ביום 8.5.23 התקיים דיון בבקשה. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ניתנה החלטת הדוחה את הבקשה. הובהר בפתח ההחלטה כי הדיון לא היה מתקיים אלמלא תגובת המשיבה אשר ביקשה לקבוע דיון באחד המועדים שהוצעו ללא תגובה לגופה של בקשה. עוד צוין בהחלטה כי חלף כחודש ימים מאז שינוי תנאים בהסכמה, ללא שינוי נסיבות או עילה להגשת בקשה.

הנה גם בעניינו של מבקש 2 תוארה השתלשלות ההליך עד ליום 5.6.23, אז הגישה המשיבה בקשה דחופה לעיון חוזר על רקע התקופה בה הושמו המבקשים באיזוק ופקיעתה ביום 8.6.23.

סקירת התנהלות ההליך באשר לשני המבקשים גם יחד מיום 5.6.23:

26. כאמור ביום 5.6.23 הגישה המשיבה בקשה דחופה לעיון חוזר, בה התבקש כי המבקשים יועברו ממעצר באיזוק לחלופה למעצר באותם תנאי החזקה בהם שהו עד אותו המועד. נטען כי משחלפו 18 חודשים בהם הוגבלה חירותם של המבקשים ונשמעו ראיות בהליך העיקרי בארבעה דיונים לאחר שמספר דיונים נדחו הוחלט על הגשת בקשה לשינוי התנאים כפי שהתבקש. צוין בבקשה כי ב"כ המבקש 1 מסר שאין בידו להגיב לבקשה וב"כ המבקש 2 התנגד לה.

הואיל והבקשה לא העלתה טעם לשינוי המבוקש ניתנה הוראה למשיבה להבהיר האם מדובר בבקשה לעיון חוזר או בקשה להארכה שאמורה להידון בבית המשפט העליון.

ביום 8.6.23 הוגשה תגובת המשיבה ולפיה אין בכוונת המשיבה להגיש בקשה לבית המשפט העליון להארכת המעצר וכי מצאה להסתפק בהגשת בקשה לשינוי התנאים כך שהמבקשים ישהו באותם תנאים מגבילים בשינוי המעצר באיזוק לחלופת מעצר.

ביום 12.6.23 התקיים דיון בבקשת המשיבה אשר התקבלה.

אשוב אפוא לסקור את עניינם של כל אחד מהמבקשים בהתאם לבקשות וההחלטות בעניין כל אחד מהם:

המשך סקירת עיקר הבקשות והשינויים בעניין תנאי החזקת המבקש 1 מיום 12.6.23:

27. ביום 16.7.23 הגיש שירות המבחן בקשה להארכת צו הפיקוח שניתן בעניינו של מבקש 1 וזאת עד ליום 15.10.23 בכדי לאפשר לו להשלים את ההליך הטיפולי בקבוצה. ביום 15.10.23 הוארך צו הפיקוח בהתאם לבקשת שירות המבחן.

28. ביום 28.8.23 הוגשה בקשה לעיון חוזר בתנאיי החזקת המבקש 1 לשהייה בחלופת המעצר למשך שעות הלילה בלבד, בין השעות 21:00 - 7:00. ביום 29.8.23, בעקבות הגשת הבקשה, הוריתי על עריכת תסקיר אשר התקבל ביום 5.9.23.

בתסקיר צוין כי ישנו סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות ואולם מידתו פחתה. שירות המבחן הפנה לסיבת השינוי, אותה פירט בתסקיר והמליץ בנסיבות על פתיחת חלונות התאווררות לצורך מציאת תעסוקה ולהפגה רגשית בשל הימשכות תקופת שהותו של המבקש 1 בתנאים מגבילים.

המשך סקירת עיקר הבקשות והשינויים בעניין תנאיי החזקת המבקש 2 מיום 12.6.23:

29. ביום 14.9.23 הגיש ב"כ המבקש 2 בקשה לעיון חוזר אשר הוגדרה כבקשה להסרת איזוק ושחרור המבקש לחלופת מעצר בבית אמו בשעות הלילה. בעת הגשת הבקשה שהה המבקש 2 בחלופה למעצר ועניין זה תוקן בבקשה נוספת שהוגשה ביום 20.9.23.

ביום 26.9.23, לאחר קבלת תגובת המשיבה, הוריתי על עריכת תסקיר בציני כי "טעם יש בנימוקי המשיבה, באשר להעדר עילה לעיון מחדש בתנאיי החלופה בהם מצוי המבקש". עוד ציינתי כי שקלתי לדחות את הבקשה על הסף אך הואיל ובתגובת המשיבה נותר פתח להפניית המבקש 2 לתסקיר, זומן התסקיר.

ביום 18.10.23 התקבל תסקיר שישי, אשר סקר את הקשר של המבקש 2 עם השירות והתנהלותו לפני מעצרו ולאחריו. שירות המבחן התרשם כי המבקש 2 נוטה לפעול באופן מניפולטיבי והסתרה, יכולות השיח עמו דלות, ללא יכולת להפיק תועלת מהקשר הטיפולי. צוין כי המבקש 2 עודנו מחזיק בדפוסיו ובעמדותיו ללא שינוי וכי הוא ניחן בנוקשות חשיבתית, תוך גילויי קושי לפתח יחסי אמון.

לדעת שירות המבחן לנאשם גורמי סיכון משמעותיים וההערכה כי לא חל שינוי במידת הסיכון הנשקף ממנו. לאור האמור לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית.

סיכום עד כאן:

30. בעת הזו מצוי מבקש 1 בחלופה למעצר בבית הוריו, בכתובת דבורה 22 קריית מוצקין בפיקוח הוריו ואחיו - דוד, נאור ואבי שחרור.

כחלק מתנאי שחרורו נאסר עליו ליצור קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים בפרשה, איסור שימוש במחשב, טלפון חכם מכל סוג שהוא, מכשירים אלקטרוניים וכל מכשיר עם חיבור לאינטרנט והתייצבות לדיונים בליווי ובפיקוח אחד המפקחים.

למבקש 1 חלונות אוורור בפיקוח בימים ג' ו - ה' בין השעות 16:00 - 18:00, במגבלת שהות בתחומי קריית מוצקין כל העת.

דרכונו של מבקש 1 הופקד ונאסר עליו לצאת מהארץ.

להבטחת קיום חתם המבקש 1 על התחייבות עצמית והמפקחים חתמו על ערבות צד ג' בסך 15,000 ₪ כל אחד וכן הופקד סך 10,000 ₪.

צו הפיקוח הסתיים ביום 15.10.23 כך שהמבקש 1 אינו עוד בפיקוח שירות המבחן.

כאמור, שירות המבחן מצא כי בעת הזו ישנה הפחתה ברמת הסיכון להישנות התנהגות פורעת חוק.

בהתחשב במידת הסיכון שנתרה הומלץ על פתיחת חלונות התאווררות לצורך מציאת תעסוקה ולהפגה רגשית בשל היות המבקש 1 תקופה ארוכה בתנאים מגבילים.

31. המבקש 2 מצוי בעת הזו בחלופה למעצר בבית הוריו, בכתובת הגדוד העברי 75/2 א' קריית חיים בפיקוח הוריו.

כחלק מתנאי שחרורו נאסר עליו ליצור קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים בפרשה, איסור שימוש במחשב, טלפון חכם מכל סוג שהוא, מכשירים אלקטרוניים וכל מכשיר עם חיבור לאינטרנט והתייצבות לדיונים בליווי ובפיקוח אחד המפקחים.

למבקש 2 חלונות אוורור יומיים בפיקוח בין השעות 10:00 - 12:00 ובימים א' ו-ג' בין השעות 10:00 - 13:00.

דרכונו של מבקש 2 הופקד ונאסר עליו לצאת מהארץ.

להבטחת קיום חתם המבקש 2 על התחייבות עצמית והמפקחים חתמו על ערבות צד ג' בסך 15,000 ₪ כל אחד וכן הופקד סך 10,000 ₪.

התסקיר האחרון בעניינו לא המליץ על שינוי תנאים. צוין כי מידת הסיכון הנשקף מהמבקש 2 נותרה אותה מידת סיכון שהוערכה בתחילת הדרך וכי המבקש 2 לא הצליח להפיק תועלת מהטיפול שניתן לו במסגרת צו הפיקוח.

בקשות המבקשים:

32. המבקשים עתרו כל אחד בבקשה נפרדת לשינוי תנאי החזקתם.

המבקש 1 עתר לשינוי משמעותי בתנאי החזקת המבקש ולמצער אימוץ המלצות שירות המבחן עד כדי הרחבה ניכרת של חלונות היציאה מחלופת המעצר. טיעוני ב"כ המבקש 1 תועדו בפרוטוקול הדיון מיום 30.10.23.

המבקש 2 עתר לביטול תנאי המגבלות כליל ולחילופין הותרת התנאים למשך שעות הלילה. ב"כ המבקש 2 טען בהרחבה וטיעוניו מתועדים בפרוטוקול הדיון מיום 23.10.23. בין טיעוניו נשמעה הטענה כי המלצות שירות המבחן לעולם יהיו שליליות על מי שלא הודה.

המשיבה התנגדה לבקשות והואיל ומדובר בכתבי הטענות ובפרוטוקולים מהעת האחרונה לא מצאתי לחזור על הדברים ואפנה לטיעונים כפי שתועדו בפרוטוקולי הדיונים.

בטרם אכריע בבקשות ובכדי להציג תמונה מלאה, אציג סקירה של התנהלות ההליך העיקרי.

אקדים לציין כי בחינת התנהלות ההליך העיקרי מלמדת כי אין לתת משקל משמעותי לקצב התנהלות ההליך, על רקע סיבתו ועל רקע מאפייני המבקשים ומידת השינוי שחל בכל אחד מהם.

התנהלות ההליך העיקרי:

33. עיון בהליך העיקרי מלמד על כך שאם ישנו עיכוב בקצב ניהול ההליך, לבית המשפט ולמשיבה אין יד בו.

הדיון הראשון למתן תשובת המבקשים נקבע ליום 17.5.22, לאמור - מעל חודש ימים לאחר הגשת כתב האישום ולאחר שהצדדים טענו לראיות בהליך המעצר.

ביום 10.4.22 הגיש ב"כ המבקש 2 בקשה לדחיית הדיון בשל חובתו להופיע בבית המשפט בהליכים אחרים בהם הוא מייצג. בעקבות הבקשה, בית המשפט הקדים את הדיון ליום 1.5.22.

בדיון שהתקיים ביום 1.5.22 התברר כי נדרשת להגנה שהות נוספת בטרם תשיב לאשמה, בשל קבלת חומרי חקירה נוספים שחל עיכוב באיסופם והמענה לאשמה נדחה ליום 15.5.22.

ביום 11.5.22 הוגשה בקשה מטעם המבקשים לדחיית הדיון בנימוק כי הליך המעצר טרם הסתיים

וכי נוספו לחומרי החקירה תמלולי האזנות סתר שההגנה טרם הספיקה לעיין בהם. כך לבקשת ההגנה, הדיון נדחה ליום 29.5.22.

בדיון שהתקיים ביום 29.5.22 הצהירו ב"כ המבקשים כי יש חומר חקירה נוסף שטרם הגיע לידיהם וב"כ המשיבה טען כי למרות שנשלחה הודעה להגנה שחומר החקירה מוכן הוא לא נאסף. בנסיבות אלה נדחה המענה לאשמה ליום 7.7.22, דיון אשר נדחה במספר ימים משיקולי בית המשפט ליום 17.7.22.

בדיון שהתקיים ביום 17.7.22 עתר ב"כ המבקש 2 בשמו ובשם ב"כ מבקש 1 לדחיית המענה לאשמה לחודש ספטמבר, לאחר הפגרה, בשל חילופי ייצוג המבקש 1. בנסיבות אלו בית המשפט נענה לבקשה אך הבהיר להגנה כי עד לדיון שנקבע ליום 6.9.22, מצופה כי יינתן מענה לכתב האישום.

ביום 5.9.22 הגיש ב"כ המבקש 1, בהסכמת ב"כ המבקש 2, בקשה לדחיית הדיון ובית המשפט דחה את הדיון ליום 2.10.22 תוך הערה כי היה על ב"כ המבקש 1 להיערך כך שלא תתבקש דחייה.

בדיון שהתקיים ביום 2.10.22 ניתן מענה המבקשים לאשמה. המבקשים כפרו בכל העובדות ועמדו על עדותם של כלל עדי התביעה. אעיר כי עיון במהות הכפירה אל מול ההחלטה הסוקרת את ראיות לכאורה מאפשר לקבל תמונה על אודות יריעת המחלוקת הלכאורית אל מול יריעת המחלוקת לגביה נשמעים ראיות.

בדיון בו ניתנה תשובת המבקשים, הורה בית המשפט למשיבה על הגשת תיק מוצגים וכן הציע מועדים רבים לשמיעת ראיות, אך בשל יומנם של באי כוח המבקשים, לא ניתן היה לקבוע דיון במועדים אלו (13.11.22, 22.11.22, 27.11.22, 1.12.22, 18.12.22, 1.1.23, 2.1.23). בסופו של דבר נקבעו מספר דיונים לשמיעת ראיות בהקלטה ליום 30.11.22, יום 20.12.22 ויום 8.1.23.

המשיבה הזמינה לדיון הראשון את עדי התביעה 1 - 15, אך בעקבות בקשת ב"כ המבקש 1 לביטול הדיון, הדיון הראשון בוטל.

בדיון שהתקיים ביום 20.12.22 החלה שמיעת הראיות. למועד זה זומנו עדי תביעה 1 - 36. בבוקר הדיון הודיעו ב"כ המבקשים על כך שלא נדרשת חקירתם של חלק מעדי התביעה שזומנו ובמועד זה העידו שישה עדים.

ביום 20.12.22 ניתנה החלטת בית המשפט על הוספת דיון לשמיעת ראיות ליום 27.2.23.

בדיון שהתקיים ביום 8.1.23 נשמע עד תביעה ולאחר מכן ב"כ המבקשים ויתרו על עדותם של עשרה עדי תביעה.

ביום 23.2.23 הגיש ב"כ המבקש 1 בקשה לקצר את הדיון שנקבע ליום 27.2.23 בשל התחייבותו להתייצב לדיון בהליך אחר בו הוא מייצג.

בדיון שהתקיים ביום 27.2.23 נשמעו חמישה עדי תביעה ונקבעו דיונים נוספים לשמיעת ראיות ליום 15.5.23, יום 30.5.23 ויום 28.6.23.

בדיון שהתקיים ביום 15.5.23 נשמע עד תביעה נוסף ולבקשת הצדדים ניתנה שהות בניסיון להשלים את ההידברות שהחלה בהליך גישור, אך ההידברותם לא נשאה פרי.

ביום 16.5.23 הגיש ב"כ המבקש 1 בקשה, בהסכמת ב"כ המבקש 2 לדחיית הדיון שנקבע ליום 30.5.23. בית המשפט ביטל את הדיון תוך שציין בהחלטתו מיום 21.5.23 כי: "אכן ישיבות ההוכחות מתנהלות בעצלתיים ונדחו דיונים רבים בעיקר בשל בקשות ההגנה, אך יחד עם זאת אינני יכולה שלא להיעתר לבקשה שהוגשה בשל שירות מילואים".

אבהיר כי במהלך ניהול ההליך הוחלף ייצוגו של מבקש 1 מס' פעמים, כך ששמיעת הראיות החלה בעת שהיה מיוצג על ידי עו"ד שרמן ועו"ד אביטן שייצג את המבקש 1 בתחילת ההליך שב לייצגו. באמצע חודש מאי. בעקבות חזרתו של עו"ד אביטן לייצג, הוגשה בקשה מטעמו לדחיית שעת הדיון שנקבע ליום 28.6.22 לשעה מאוחרת יותר מזו שנקבעה ובעקבות כך החל הדיון שעה לאחר השעה היעודה.

בדיון שהתקיים ביום 28.6.23 נשמעו שני עדי תביעה וב"כ המשיבה התנגד לבקשת ההגנה לקשור את האפשרות להמשך הליך גישור לעדי התביעה שנותרו לשמיעה. הוצהר מפי ב"כ המשיבה כי נותרו למשיבה כ-80 עדים שטרם העידו. בית המשפט קבע כי "יש מקום לאור עמדות הצדדים להעביר את התיק להמשך הליך גישור מבלי שהדבר יגרום להפסקת שמיעת התיק". המשך שמיעת ראיות נקבע ליום 30.10.23, אך הדיון בוטל בשל תקנות שעת חירום. תחת הדיון שבוטל נקבע דיון להמשך שמיעת ראיות ליום 28.1.24.

הנה כי כן, אין לדעת משך הזמן שיידרש עד לסיום שמיעת ראיות. מספר העדים שנותרו לשמיעה אינם כלי לשערוך הזמן הואיל ועד כה, למרות עמידתם של ב"כ המבקשים על עדותם של כלל עדי התביעה והגעתם חלק מהם לעדות, מתגבשות הסכמות וראיות מוגשות בהסכמה (חלקם תוך פסיקת הוצאות לטובת עד שהתייצב אך לא נדרש להעיד).

ניתן להניח בשל התקופה בה אנו מצויים וקצב ניהול ההליך עד כה כי ההליך העיקרי לא קרוב לסיום - אך נתון זה בהתחשב במאפייני המבקשים ובסיבת העיקוב לא יהווה שיקול מכריע.

הכרעת בקשות המבקשים:

34. באשר למבקש 1, הרי שלאור הפחתת הסיכון והמלצת שירות המבחן שוכנעתי להרחיב את שעות היציאה ממקום החלופה, בפיקוח צמוד, כפי החלונות שנפתחו למבקש 2.

עמוד 13

לאמור -ביטול ההגבלה על שהיה בקריית מוצקין ותחת חלונות היציאה השבועיות, יותר למבקש 1 לצאת ממקום החלופה בפיקוח צמוד של אחד המפקחים המאושרים מידי יום בין השעות 10:00- 12:00 ובימים א' ו-ג' בין השעות 10:00- 13:00. יתר התנאים בעינם עומדים בשינויים המחויבים.

הואיל ולמבקש 1 עד כה נפתחו חלונות דו שבועיות בשעות שונות מהשעות שקבעתי, ניתן להגיש בקשה לשינוי שעות היציאה ממקום החלופה ובלבד שיתבקש היקף זהה של שעות יציאה להיקף השעות שנקבע ולכל המאוחר עד השעה 20:00.

ההחלטה בעניינו של המבקש 1 תיכנס לתוקף 48 שעות לאחר וידוא המצאתה למשיבה אלא אם המשיבה תודיע כי אין בכוונתה להגיש ערר על ההחלטה.

35. באשר למבקש 2, לא מצאתי לשנות מתנאי החזקתו. הימשכות ההליך עשויה הייתה לשמש עילה לשינוי תנאים אך אין היא אלא שיקול מבין שיקולים נוספים.

אציין כי כינוס ההכרעה בשתי הבקשות מאפשר להיווכח כי הנטען מפי ב"כ המבקש 2 ולפיו מי שמכחיש את המיוחס לו לא יוכל להשיג תוצאה טובה בתסקיר, אינה נכונה (ראו תסקירו האחרון של מבקש 1).

מידת הסיכון הנשקף מכל אחד מהמבקשים אינו רק תלוי עברם הפלילי כי אם גם קשור לתמורות שחלו במצבם מאז ביצוע העבירות לכאורה. תסקירי שירות המבחן לימדו על שינוי שחל בעניינו של מבקש 1 ועל מצב סטאטי בעניינו של מבקש 2, למרות השתתפות שניהם בהליך טיפולי.

מוגנות הציבור ורכושו היא הנשקלת אל מול זכויותיהם של המבקשים. אם לשוב לעילות המעצר כפי שנקבעו בהחלטות של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, הרי שהן מלמדות על צורך אף במגבלת שימוש באמצעי תקשורת שמאפשרים נגישות לעבירות מרמה בעלות אופי דומה לעבירות שהמבקשים ביצעו לכאורה.

אזכיר כי אין לפניי בקשה ליציאה לעבודה אשר עשויה להישקל כחלופה בשעות מוגדרות לעיסוק ובפיקוח. בקשה כזו היה בה לתת מענה למצבו הכלכלי של המבקש 2 והזדמנות לבחון אם יש בתנאיה כדי להגשים את תכלית המעצר.

האפשרות שהעלה ב"כ המבקש 2 לאחר הדיון, לעיסוק הקשור לתקופת המלחמה (ראו הודעה שהגיש ביום 24.10.23), עשוי להראות כפתרון בעל תועלת חברתית. אלא שעם כל הכבוד, המדובר במבקש שרמת האמון בו היא מוגבלת והמצב מחייב נקיטת זהירות שמא מתוך רצון לברך ולהתברך בידיים עובדות נקלקל ונקולל.

36. באשר למשך הזמן שההליך העיקרי צפוי להימשך, תקופת המלחמה שתחילתה ביום 7.10.23 וסופה אינו ידוע משפיעה על שגרת יומם של כללי אזרחי מדינת ישראל ולא רק על קצב ניהול ההליכים.

המוגנות של האזרחים מפני פגיעה בהם נמצאת על המוקד והאווירה השוררת בארץ אינה אווירת שגרה. לו תקופת המלחמה הייתה גורמת לכך שלא יבצעו עבירות פליליות וניתן היה לאבחן כי ישנה התחשבות באזרחי המדינה מצד בעלי הסיכון להישנות עבירות, הייתה בכך נחמה ופתיחת פתח להתחשבות.

ואולם - למגינת הלב ניתן למצוא כי גם תקופה זו מנוצלת לרעה לביצוע עבירות, לעיתים תוך שימוש בתופעות הקשורות למלחמה וניצול רגשותיהם ועצביהם החשופים של האזרחים. משום כך, נדרש ביתר שאת לוודא שמערכות האיזונים לא ישבשו, בשל בחינה יחסית של בקשות מסוג אלו שהגישו המבקשים, אל מול אירועי התקופה.

המדובר במבקשים שביצעו לכאורה שורה של עבירות מרמה בתחום והסיכון הנשקף מהם, כפי שתוקף בהחלטת בית המשפט המחוזי עוד בראשית הדרך (זאת לצד ההבחנה במצב הראיות ובהתחשב בקביעותיו של בית המשפט המחוזי בעניין זה).

קצב התנהלות ההליך העיקרי הוכתב בעיקר מהתנהלות ההגנה ונסיבות נוספות. לצערי, למרות הזמן שחלף, מידת הסיכון הנשקף מהמבקש 2 לא נשחקה. לא רק ששן הזמן לא נגסה בה דווח על ידי המבקש 2 כי חצי שנה לפני מעצרו הפסיק לעבוד ומצבו הכלכלי בכי רע. אזכיר כי מעשיי העבירות הונעו ממניע כלכלי, כך שמצבו הכלכלי פועל לשני הכיוונים ומותיר את הסיכון לפגיעה ברכוש הזולת בעצימות שאינה פחותה מהמועד הסמוך לביצוע העבירות לכאורה.

37. סוף דבר, בקשתו של המבקש 2 נדחית ובקשת המבקש 1 התקבלה בהתאם למפורט לעיל (ראו סעיף 35 להחלטה).

ניתנה היום, י"ג כסלו תשפ"ד, 26 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.